



מתורתו של צדיק אביר יעקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת הש"ת שגלגטו מכל ספריו הק'

פרשת בלק תשפ"ג

אותם ומפלת אותם ארצה, כי כנגד שמוותי אלה יש שמוות לתורה שמורים על כחותיה שמשפילים כחותיו:

כנגד שנקרא ד'ע, התורה נקראת 'טוב', שנקאר (משלי ד ב) 'כי לקח טוב נתתי לכם, וגדולה תורה שנקראת 'טוב' להגיע הפח של השם שנקרא יצר הרע ד'ע, וכנגד שנקרא 'טמא', התורה נקראת 'טהורה', שנקאר (תהלים יט י) 'ד'את ה' טהורה, וטהרה מכנעת הטמאה. וכנגד שנקרא 'שטן', שהוא תמיד יורד ומשטין עולה ומקטר, ומלאכתו מלאכת רמיה, מחזיק תמיד במחלקת, הולך רכיל בין אדם לחברו ובין אדם למקום, כנגד זה נקראת התורה 'שלוש', שנקאר (שם קיט קסה) 'שלוש רב לאהבי תורתך, ושלוש מכניע שטן. וכנגד שנקרא 'אבן מכשול', התורה נקראת (שמות לא יח) 'לחת אבן'. ועוד, התורה נקראת 'מים', שנקאר (ישעיה נה א) 'הוי כל צמא לכו למים, והמים שוחקים האבנים, שנקאר (איוב יד יט) 'אבנים שחוקו מים'. וכנגד שנקרא 'זונא', התורה נקראת 'אהובה', שנקאר (תהלים קיט קסה) 'שלוש רב לאהבי תורתך, וכתוב (במדבר כא יד) 'את והב בסופה ודרשו רבותינו ז"ל (קידושין ל:) אהבה בסופה, ואהבה דוחה את השנאה. וכנגד שנקרא 'ערל', התורה נקראת 'מילה', שנקאר (דברים י טו) 'ומלתם את ערלת לבבכם, וכתוב (שם ל ו) 'מל ה' אלקיך את לבבך, ומילת הלב היא בתורה שמשנתרת את הלב ומישרתו. וכנגד שנקרא 'צפוני', התורה כתיב בה (תהלים קיט יא) 'בלבי צפנתי אמרתך, וכתוב (משלי ב ד) 'אם תבקשנה כספק וכמטמונים תחפשנה, הרי לך שאם הוא נקרא 'צפוני' שהוא יושב במצפונותיו של אדם ואורב בחורים ובסדקים, התורה יושבת במטמונים ובמצפונים יותר ממנו. אם כן אף על גב דהיצר נקרא שבעה שמוות שמורים על כחותיו המתעוררות והמתחדשות, הרי התורה יש לה שבעה שמוות שמורים על שבעה כחות של קדשה, ובאות אלו ומבטלות אלו:

וזהו רמז מה שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים קיט קסא-קסב) 'שרים ודפוני חנם ומדברך פחד לבי, שש אנכי על אמרתך, פרושו 'שרים' הוא יצר הרע וכת דילה, 'דפוני חנם', דמתגרי באדם בחנם, 'מדברך' שקראת אותו ד'ע, 'פחד לבי', שזה מורה שקשה עלי הרבה, אבל 'שש אנכי על אמרתך, כאמור מפי כבודך שבראת לו תבלין שהיא התורה דבה תש כחו ונלאה. ובא הרמז של **בראשית** על נכון, **בראשית** רמזו לתשובה כאמור, ובעל תשובה צריך לזהר להתגבר על יצרו להכניעו, והכניעתו היא התורה, וזהו **בראשית** גימטריא 'בתורה יצר, דבתורה נכנע היצר ולא יוסיף לעמוד:

וקצונו שאמרו רבותינו ז"ל (וזהו ח"ב רסג) שבעה שמוות יש לו ליצר הרע: רע, טמא, שטן, אבן מכשול, זונא, ערל, צפוני. ונראה לעניות דעתי דהשמוות אלה מורים על כחותיו שהוא מתגבר באדם, ואם ינצחו אדם מצד אחד חוזר ונעור עליו מצד אחר בכת אחר בפתי אחר חדש, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (קידושין סם) יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום, ובשבעה כחות אלה מתעורר ומתגבר בו כפעם בפעם. וכל אלה הכחות התורה מכנעת

מאהבה לשמה, ובזה אני מבטח שלא ינצחני יצר הרע וחילותיו במוצאותיהם, שפח התורה ותחבולותיה, יותר מתחבולות יצר הרע, דהתורה כתיב בה (משלי כו) 'כי בתחבולות תעשה לך מלחמה, והינו מלחמה של תורה. וזהו **מאיבי תחכמי מצותך**, דהינו תורתך הקדושה שנתת לנו ואני אוהב בה ודבק בה, בכח סגלתה העצומה היא נותנת חכמה בי לעשות מצותיך כתקונך, ואין יצר הרע מועיל בי במוצאותיו ותחבולותיו. וזהו **מאיבי תחכמי** דהינו יותר ויותר מחכמה שמתחכמים **איבי** שהם יצר הרע וחילותיו, ועושים לי תחבולות כדי שלא לעשות המצוות בשלמותם, יותר מתחבולותיהם נותנת בי התורה חכמות כדי לעשות המצוות בשלמותם. וזהו **תחכמי מצותך**, דהינו התורה נותנת בי חכמה לעשות מצותיך כתקונם, וזהו **תחכמי מצותך**, דהינו התורה תחכמי לעשות מצותיך בשלמותם. והשעם, כי **לעולם היא לי**, דהינו התורה **לעולם** כך סגלתה שמצלת את האדם מיצר הרע ומכל חילותיו, כמו שאמרת מפי כבודך בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין:

(מעגלי צדק אות מ"ם)

התורה מכנעת היצר הרע יותר מכל

בראשית גימטריא 'בתורה יצר', רמז דהיצר הרע נכנע בתורה והתורה מכנעת היצר הרע יותר מכל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סוכה נב:) אם פגע בך מנגל זה משכהו לבית המדרש, אם אבן הוא נמוח ואם ברזל הוא מתפוצץ. הרי לך דאפלו אם יהיה קשה כאבן וכברזל הוא מתפוצץ. אם כן אין לו פתחון פה לאדם לומר שהוא אנוס מצד שניצר הרע קשה ואינו יכול לו, דהרי תשובתו בצדו דיעסק בתורה ויכניעהו. וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (קידושין ל:) אמר הקדוש ברוך הוא, בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין. והנה גם כן 'תורה' גימטריא 'ליצר הרע עם האותיות, בא הרמז על נכון דהתורה היא רפואה ליצר הרע:

וקצונו שאמרו רבותינו ז"ל (וזהו ח"ב רסג) שבעה שמוות יש לו ליצר הרע: רע, טמא, שטן, אבן מכשול, זונא, ערל, צפוני. ונראה לעניות דעתי דהשמוות אלה מורים על כחותיו שהוא מתגבר באדם, ואם ינצחו אדם מצד אחד חוזר ונעור עליו מצד אחר בכת אחר בפתי אחר חדש, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (קידושין סם) יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום, ובשבעה כחות אלה מתעורר ומתגבר בו כפעם בפעם. וכל אלה הכחות התורה מכנעת

בכח התורה יתחכם אדם וינצל מהיצר

מאיבי תחכמי מצותך כי לעולם היא לי (תהלים קיט צה). אפשר לרמוז, דהנה נחש הקדמוני הרמאי נאמר בו (בראשית ג א) 'הנחש היה ערום', וליכא מא דידע למפתי כותיה, ולכן ראוי האדם להשמר ממנו מכל צד ומכל פנה. וכמו שהנחש עושה תחבולות ועצות רעות כדי לתפש את האדם ברשתו, כך צריך האדם שיעשה תחבולות ועצות טובות להמלט ממנו, ובפרט בשעה שירצה האדם לעשות שום מצוה, ישמר עצמו ביותר, שיצר הרע רצונו שלא תעשה המצוה ההיא בשלמות, ומתאמץ בכל כחו להטיל בה איזה פגם שלא תהיה שלמה:

וצריך האדם לידע שבאותה השעה השטן עומד על ימיו לשטנו, ויהאזר האדם בכח כדי לעשות אותה המצוה בשלמות, וזכות התורה וזכה הוא שסמיע האדם על ענין הזה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (קידושין ל:) אמר הקדוש ברוך הוא אני בראתי יצר הרע, בראתי לו תורה תבלין. משמע מזה דכל מה שיצר הרע מרבה בתחבולות ועצות רעות, דהתורה מפרה כל תחבולותיו ומוצאותיו הרעות, ועל זה נאמר (תהלים יט ח) 'עדות ה' נאמנה מחכמת פתי, דהינו אפלו אדם שיעדין פתי מצד יצר הרע, כשיעסק בתורה היא מבטלת ממנו פתי יצר הרע. ואמר בזה 'עדות ה' נאמנה, הכונה דאמונה וקבלה בדינו דהתורה היא המצלת מיצר הרע, דכך אמר הקדוש ברוך הוא בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין:

אך צריך האדם ללמד ולקיים, כמו שנקאר (דברים ד ו) 'ושמרתם ועשייתם כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל החקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה, הכונה דקשישמעון הגוים שנצטוויתם על תר"ג מצות, רמ"ח עשה ויש"ס"ה לא תעשה, ואתם מקיימים אותם ולא הועיל לכם גרוי ופתי יצר הרע, יתמחו על זה הדבר תמיהה גדולה, אשר הם בשבעה מצות לא יכלו לעמוד, ואתם בתר"ג יכלתם לעמוד. ויאמרו הגוים זה סגלה הנפלאה תלוייה בתורה הקדושה שקבלתם, שפכה גדול מכל היצר הרע, ואינו שוה לנגדה כלום. וזהו שנקאר ז"ק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה, דהינו יאמרו העקר הוא החכמה שנתנה להם, שבה נקראים עם חכם ונבון, בזאת החכמה שגרמה להם: נמצא עקר הכל היא התורה, ולכן בכח התורה הקדושה יכול האדם להתחכם כנגד יצר הרע ולבטל ולהפך מוצאותיו הרעים, ולעשות כל מצוה ומצוה בשלמות כהלכתה. וזהו שנקאר **מאיבי תחכמי מצותך**, הכונה כיון שהזכיר מה אהבתי תורתך, דהינו אני דבק בה ועוסק בה

חידה שבועית:

מה מביא רבינו מודברי חז"ל איזה שבעה שמוות יש לו ליצר הרע? (נא לכתוב תשובה קצרה ומתומצתת).
פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן נא לציין כתובת מודיקת וטלפון למייל: 0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבוד אביר יעקב'

שם הזוכה בסידור לשחידת מתיבתא בהוצאת עוז והדר:

פרשת תצוה:
ה' אוריה דרודי מירושלים.



התשובה צריכה להיות מתוך ספרי מרן ה'אביר יעקב' זי"ע (או מתוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור לשחידת מתיבתא בהוצאת "עוז והדר".